

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum sacramentum sit principalius inter bona matrimonij? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ad sextum dicendum, quod sicut debitus usus boni utilis accipit rationem honesti, non quidem ex utili, sed ex ratione quæ rectum usum facit; ita etiam ordinatio ad aliquod bonum utile potest facere bonitatem honestatis, ex vi rationis debitam ordinatorem facientis. Et hoc modo matrimonium ex hoc quod ordinatur ad prolem, utile est; & nihilominus honestum, in quantum debite ordinatur.

lib. 4.
d. 1. §. 8
in fine.

Ad septimum dicendum, quod sicut Magister dicit 21. Distin. 4. Sententiarum*, sacramentum non dicitur hic ipsum matrimonium, sed inseparabilitas eius, quæ eiusdem est rei signum, cuius est matrimonium. Vel dicendum, quod quamvis matrimonium sit sacramentum, tamen aliud est matrimonio esse matrimonium, & aliud est ei esse sacramentum; quod non solum ad hoc est institutum, ut sit in signum sacra, sed etiam ut sit in officium naturæ. Et ideo ratio sacramenti est quædam conditio adveniens matrimonio secundum se considerato, ex quo etiam honestatem habet: & ideo sacramentalitas eius ponitur inter bona honestantia matrimonij, & secundum hoc in tertio bono matrimonij, scilicet sacramento, non solum intelligitur inseparabilitas, sed etiam omnia quæ ad significationem sacramenti pertinent.

ARTIC. III.

201

Vtrum sacramentum sit principalius inter bona matrimonij?

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod sacramentum non sit principalius inter bona matrimonij. Quia finis est potissimum in vnoquoque. Sed proles est matrimonij finis. Ergo proles est principalius matrimonij bonum.

¶ 2. Præterea, Principalis in ratione speciei est differentia, quæ complet speciem, quam genus. Sed forma quàm materia, in constitutione rei naturalis. Sed sacramentum competit matrimonio ex ratione sui generis, proles autem & fides ex ratione differentie.

in quantum est tale sacramentum. Ergo alia sunt magis principalia in matrimonio, quam sacramentum.

¶ 3 Præterea, Sicut inuenitur matrimonium sine prole & fide, ita inuenitur sine inseparabilitate; sicut patet quando alter coniugum ante matrimonium committatur ad religionem transit. Ergo nec ex hac ratione sacramentum est in matrimonio principalius.

¶ 4 Præterea, Effectus non potest esse principalis sua causa. Sed consensus qui est causa matrimonii, frequenter immutatur. Ergo & matrimonium, si solui potest, & sic inseparabilitas non semper comparatur matrimonio.

¶ 5 Præterea, Sacramenta quæ habent effectum perpetuum, imprimunt characterem. Sed in matrimonio non imprimitur character. Ergo non adest inseparabilitas perpetua; & ideo sicut est matrimonium sine prole, ita potest esse sine sacramento; sicut eodem quod prius.

Ad contra, illud quod ponitur in definitione rei, est maximum essentialium. Sed indiuisio, quæ pertinet ad sacramentum, ponitur in definitione supra matrimonium data, non autem proles vel fides. Ergo sacramentum inter alia est in matrimonio essentialius.

¶ Præterea, Virtus diuina quæ in sacramentis operatur, est efficacior quam virtus humana. Sed proles & fides pertinent ad matrimonium, secundum quod est officium naturæ humanæ; sacramentum autem, secundum quod est ex institutione diuina. Ergo sacramentum est principalius in matrimonio, quam virtus diuina.

RESPONDEO dicendum, quod aliquid dicitur in matrimonio principalius altero, duobus modis; aut quia essentialius, aut quia dignius. Si quia dignius, in omnibus modis sacramentum est principalius in matrimonio coniugij bona: quia pertinet ad matrimonium, in quantum est sacramentum gratiæ. Alia verò duo

9.44. a. 3
ex Mag.
li. 4. sent.
d. 27. S. B

Aug. lib.
1. de nup.
c. 1. c. 1.
c. 17. 30. 7

duo pertinet ad ipsum, in quantum est quoddam nature officium: perfectio autem gratiæ est dignior perfectione nature. Si autem dicatur principalis quia essentialius, sic distinguendum est: quia fides & proles possunt dupliciter considerari. Vno modo in seipsis: & sic pertinent ad usum matrimonij, per quem & proles producit, & pactio coniugalis servatur. Sed indivisibilitas, quam sacramentum importat, pertinet ad ipsum matrimonium secundum se: quia ex hoc ipso quod per pactioem coniugalem sui potestatem sibi inuicem in perpetuum coniuges tractant, sequitur quod separari non possint: & inde est quod matrimonium nunquam inuenitur sine inseparabilitate: inuenitur autem sine fide & prole, quia esse rei non dependet ab usu suo: & secundum hoc sacramentum est essentialius matrimonio, quam fides & proles. Alio modo possunt considerari fides & proles, secundum quod sunt in suis principijs: ut prole accipiat ut intentio prolis, & pro fide debent seruari fidem, sine quibus etiam matrimonium esse non potest: quia hæc in matrimonio ex ipsa pactioe coniugali causantur: ita quod si aliquid eorum matrimonium huius exprimeretur in consensu qui matrimonium facit, non esset verum matrimonium: & sic accipiendo fidem & prolem, proles est essentialius in matrimonio; & secundò, fides; & tertio, sacramentum. sicut etiam homini est essentialius esse natura, quam esse gratiæ, quamuis esse gratiæ dignius.

Gracia-
nus 27.
q. 2. ca.
45.

Ad primum ergo dicendum, quod finis secundum intentionem est primum in re; sed secundum constitutionem est vltimum: & similiter proles habet inter matrimonij bona: & ideo quoddammodo est principalis, & quodammodo non.

Ad secundum dicendum, quod sacramentum, ut prout ponitur tertium matrimonij bonum, pertinet ad matrimonium, ratione suæ differentie: dicitur enim sacramentum ex significatione huius rei.

per determinata, quam matrimonium significat.
Ad tertium dicendum, quod nuptia secundum
August. * sunt bonum mortaliū: unde in resurre-
ctione, neque nubent, neque nubentur, ut dicitur
Matth. 22. Et ideo vinculum matrimonij non se ex-
tendit ultra vitam, in qua contrahitur: & ideo* dici-
tur inseparabile, quia non potest in hac vita separari
sed per mortē, siue corporalem post carnalem cō-
iunctionem, siue spiritualem post spiritualem tantum.
Ad quartum dicendum, quod quamuis consensus
facit matrimonium, non sit perpetuus materiali-
ter, id est, quantum ad substantiam actus, quia ille
cessat, & potest contrarius succedere: tamen
formaliter loquendo, est perpetuus, quia est de per-
petuitate vinculi; alias non faceret matrimonium: non
enim consensus ad tempus in aliquam, matrimonium
facit. Et dico formaliter, secundum quod actus acci-
piuntur ab obiecto: & secundum hoc matrimo-
nium ex consensu inseparabilitatem accipit.
Ad quintum dicendum, quod in sacramentis, in-
cipitur imprimatur character, traditur potestas ad
actus spirituales: sed in matrimonio, ad actus corpo-
rales. Unde matrimonium ratione potestatis, quam in
se recipiunt coniuges accipiunt, conuenit cum sacra-
mentis, in quibus character imprimitur; & ex hoc ha-
bet inseparabilitatem, ut Magister * dicit: sed differt
in quantum potestas illa est ad actus corpo-
rales; & propter hoc non imprimit characterem spi-
ritualem.

de bono
coniu-
gali ex c. 24
to 6.
* Aug. de
bono con-
iug. c. 7.
c. 15. c.
de adul-
terinis cō-
iug. li. 2.
cap. 5. c.
Amb. in
c. 16. Luc.

li. 4 sent.
d. 30. §.
D.

ARTIC. IV.

Utrum actus matrimonij excusetur per bona
prædicta?

202.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod actus
matrimonij non possit excusari per bona præ-
dicta, ut non sit omnino peccatum. Quia quicumque
facit damnum maioris boni propter minus bo-
num, peccat, quia inordinate sustinet. Sed bonum
matrimonij quod dicitur in ipso actu conjugali, est
supplementum
D d
maius